

Beköszöntő

Az **Opus et Educatio** 12. évfolyamának 4. száma, immár történetünk 47. száma, alapvetően egy dolgoz és sikeres évet zár. Periodikánk már egy éve a BME Journals (<https://journals.bme.hu>) az *Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár* (BME OMIKK) korszerű informatikai és könyvtár-szolgáltatási támogatásával jelenik meg. Ezúton is szeretnék köszönetet mondani *Marton József Ernő* főigazgató úrnak és kollégáinak az elmúlt időszakban nyújtott értékes szakmai támogatásáért. Lapunk a BME Journals lapcsalád tagjaként a folyamatosan korszerűsített *Open Journal Systems* (OJS) felületen jelenik meg. Szerzőink, közleményeik bírálói és szerkesztőink számára korszerű szolgáltatási keretek állnak rendelkezésre, melyben az **Opus et Educatio** nemzetközi színvonalú informatikai támogatással jelenik meg évente négyszer, egyre bővülő szakmai szolgáltatásokkal (DOI azonosítók, ORCID/Google regisztrációs/bejelentkezési lehetőség), a cikkekre érkezett Crossref/Scopus/Google Scholar idézések megjelenítését, valamint a legnagyobb referáló rendszerekhez történő kapcsolódást lehetővé téve.

Ahogy lépésről lépésre érezhetjük, hogy haladunk középtávú célunk, a *Web of Science* (WoS) kritériumoknak való megfelelés és a nemzetközi publikációs gyakorlathoz felzárkózás útján, a gyorsaság és minőség iránti elkötelezettséget szigorú szakmai értékeléshez kell kapcsolni. Remélem a lapot olvasó szakmai kör, s mindenekelőtt szerzőink érzékelik, hogy a publikált közleményeink megjelenési gyorsasága megnövekedett, lapunk megbízható ütemben negyedévente jelenik meg. Ennek egyik fő oka, hogy a növekvő szerzői publikálási kezdemények mellett szakmai támogatóink érezhetően stratégiai partner abban, hogy korszerű publikációs környezetet alakítsunk ki, szerzőink és olvasóink számára egyaránt. Ennek érdekében ez évben a folyamatos innovációs programunk részeként megújult a szerkesztőbizottságunk, mely az eddigieknél jelentősebb nemzetközi referenciát képvisel, s folyamatosan részt vesz a lap tematikai formálásában és a nemzetközi szerzői részvétel növelésében. E folyamat eredményeként az idén két angol és két magyar nyelvű lapszámot jelentetünk meg.

Szeretném kiemelni, hogy az olvasók, eddigi és leendő szerzőink tájékoztatása érdekében ez év októberétől havi gyakorisággal *Opus Hírlevelet* is publikálunk, melyeket közvetlenül az **Opus et Educatio** eddigi szerzői és bírálói közvetlenül megkapnak, illetve a lap honlapján bárki számára olvasható. A hírekkel igyekszünk a negyedéves megjelenés ütemét sajátosan „gyorsítani” és ezzel a lap formálódásának belső történéseit is láthatóbbá tenni. Feltételezhetően több oka is van annak, hogy az utóbbi hónapokban érezhetően nőtt a szerkesztőségünkbe beérkezett közlemények száma, illetve az érdeklődés és támogatás kérése az első publikációk előkészítéséhez. Mindez összefügg azzal a kétségtelenül komoly kihívást is jelentő vállalásunkkal, hogy segítsük a fiatal kutatók publikációs tevékenységét azzal, hogy az online *Open Access* környezet sajátosságait megismerve első munkáik publikálásával olyan gyakorlatra tegyenek szert, mellyel egyre jelentősebb publikációk elkészítésére vállalkoznak. E küldetés jegyében kezdeményeztünk egy bemutatkozó-tájékoztató „Road Show”-t, melynek keretei között a hazai doktori iskolák hallgatóit és oktatóit tájékoztatjuk az **Opus et Educatio** fejlődési folyamatáról, törekvéseiről és céljairól, ezzel betekintést nyújtva az *Open Science* szemlélet jegyében formálódó periodikánk életébe. E kezdeményezés is feltételezhetően hatással van egy fontos mutatónk javulására, nevezetesen angol nyelven megjelenő lapszámainkban éppen a doktoranduszok jóvoltából növekszik a szerzők által lapunk nemzetközi jellege.

Annyi minden történt az elmúlt hónapokban, hogy e bevezető gondolatsorban a szokásosnál rövidebben utalok a konkrét szám tartalmára. Ennek oka részben az, hogy a lap szerkezetén nem változtattunk, a szokásos módon két fő rovatunkban jelennek meg az írások: a *Tanulmányok* érettebb, komolyabb referenciákkal rendelkező közleményeket, az *Eszmélés* rovatunk, melynek neve az angol nyelvű számainkban szemléletes módon *Start-up* a még első lépéseiket tevő, a publikálás útjára lépő szerzők írásait foglal keretbe. A másik ok, hogy örömdetesen nőtt a megjelenő közlemények száma, így talán érthetőbb, ha ezek olvasására buzdít a szerkesztő, s nem törekszik mikro-tartalmak sorozatává sűríteni

a szemlézés folyamatát. Egy a tematikai fókusz szempontjából üzenetértékű írást ugyanakkor mégis kiemelek. Nyíri Kristóf akadémikus írása „Megújuló felsőoktatás, megújuló tudomány?” valójában egy új dilemmát vet fel, s tényleges inspiráció a vitára. Az **Opus et Educatio** szerkesztőségi munkája során, a progresszív online folyóiratokhoz hasonlóan, a kutatás és publikációs gyakorlat ellentmondásainak érzékelhetőek a mesterséges intelligencia hatásai. Az, hogy az *OnlineFirst* keretében jelenik meg ez az impulzív rövid írás, egyértelmű érzékelteti azokat az előnyöket, melyeket képes egy online folyóirat nyújtani kutatók és olvasók számára, amikor e témában vitára szólítja az olvasókat, sőt a következő lapszámokban szeretne is visszatérni az álláspontok bemutatására, választ keresve arra, hogy miként élhetünk konstruktív módon a mesterséges intelligencia által nyújtott szolgáltatásokkal az online Open Access-elve alapján működő és fejlődő szakmai-tudományos publikációs tevékenység keretei között.

Kedves Olvasó!

December közepén járunk, e *Beköszöntő* a változások és a színes tartalom miatt a érthetően a szokásostól kissé eltér. Mint már tavaly is e keretekben utaltam rá az **Opus et Educatio** dinamikusabb lett, örömdetesen nőtt a szerzők érdeklődése, s ezzel szinkronban periodikánk lehetőségei is nőttek. Ezzel a lehetőséggel élve kívánok olvasóinknak és szerzőinknek, Szerkesztőségünk nevében boldog Karácsonyt és sikerekben gazdag új esztendőt!

Budapest, 2025. december

Benedek András

főszerkesztő